

Az *Anyanyelv-pedagógia* folyóirat 2024. évi 3. számából a *Tanulmányok* rovatban megjelent cikkeket ajánljuk figyelmükbe.

Schmidt Ildikó: *Heterogén nyelvi háttérű diákok tudásmérése és értékelése a felső tagozaton és a középiskolában*

A magyar köznevelésben egyre nagyobb számban tanulnak heterogén nyelvi háttérű diákok, akik a középiskolát befejezve a felsőoktatásban folytatják tanulmányaikat. A nyelvi erőforrásaik között a magyar nyelv mellett több nyelv vagy beszéd mód párhuzamosan jelenik meg. A nyelvhasználatukra jellemző, hogy míg a szóbeli kommunikáció során a magyar elsőnyelvi beszélőkre hasonlító jegyeket mutatnak, addig az írásbeli produkcióikban már megfigyelhetők eltérések. Ha pedig a különféle tudományterületekhez kapcsolódó szaknyelvekről van szó, még a szóbeli kommunikáció is gondot okoz nekik, nem beszélve az írásbeli sajátosságokról. A tanulmány tanári és tanulói páros empirikus adatokon keresztül mutatja be, hogy milyen nyelvhasználói csoportokba rendeződnek a heterogén nyelvi háttérű diákok a tanulással kapcsolatos írásbeli és szóbeli kommunikációjuk alapján. Kitér arra is, hogy a tanári értékelés miként kapcsolódik össze a nyelvhasználati sajátosságokkal.

Ha felkeltettük az érdeklődését, olvassa el az *Anyanyelv-pedagógia* folyóirat 2024. évi 3. számában megjelent tanulmányt!

<https://doi.org/10.21030/anyp.2024.3.1>

Hollóy Zsolt: *Osztály, vigyázz! – Kapcsolatteremtés a jelenléti osztálytermi diskurzusokban*

Minden kommunikációs aktus sikerességének egyik alapvető feltétele a felek közötti megfelelő kapcsolat kialakítása, a kontaktus megteremtése. A kapcsolat kialakítása nélkül a kommunikációban részt vevő felek együttműködése nem jöhet létre. Ennek hiányában a kommunikációs célok nem érhetők el. Különösen fontos a kapcsolat kialakítása az olyan cél- és eredményorientált kommunikációs kontextusokban, mint az osztálytermi diskurzusoké. A tanulmány célja, hogy 20 videóra rögzített tanóra alapján képet alkosson az osztálytermi diskurzusok kapcsolatteremtő epizódjáról. Az elemzések fókuszában a tanári fatikus nyelvi elemek, a bevezető epizód diskurzusjellemzői és a tanulói aktivitás nyelvi és nem nyelvi formái állnak. Az eredmények értelmezéséhez diskurzuselemzési, pragmatikai, kommunikációelméleti és anyanyelv-pedagógiai szempontok is hozzájárulnak. A tanulmány eredményei a tanárjelöltek és a gyakorló tanárok számára is segítségül szolgálhatnak kommunikációjuk tudatosításában, fejlesztésében.

A kutatóknak és a pedagógusoknak egyaránt ajánljuk az *Anyanyelv-pedagógia* folyóirat 2024. évi 3. számában megjelent tanulmányt.

<https://doi.org/10.21030/anyp.2024.3.2>

Bartha Blanka: *A morfológiai tudatosság mérésének és fejlesztésének lehetőségei középiskoláskorban*

A morfológiai tudatosság a szavakat alkotó morféma felismerésével és manipulálásával kapcsolatos képesség, amely egyaránt fontos szerepet játszik az olvasáselsajátításban és a szövegértési képesség fejlődésében. Hazánkban a morfológiai tudatosság kutatása az anyanyelv-sajátítás korai szakaszaira korlátozódik, de relevánsnak látszik a középiskolás korú tanulók tudatosságának vizsgálata is. A kutatás célja feltérképezni, hogy milyen eszközökkel mérhető a 15 éves szakiskolás tanulók morfológiai tudatossága, és felmérni, hogy tanórai keretek között van-e lehetőség a fejlesztésre. A tanulmány bemutat egy olyan tesztet, amely alkalmasnak bizonyult a középiskolás tanulók morfológiai tudatosságának mérésére, és szemlélteti, hogy a fejlesztés előtt és után hogyan teljesítettek a teszt résztvevői. A kutatás a fejlesztés hatásosságát kontrollcsoport eredményeivel igazolja, majd összegzi a kutatási és a pedagógiai tapasztalatokat.

Ha szívesen olvasna többet a témáról, keresse meg az *Anyanyelv-pedagógia* folyóirat 2024. évi 3. számában megjelent tanulmányt!

<https://doi.org/10.21030/anyp.2024.3.3>

Az *Anyanyelv-pedagógia* folyóirat 2024. évi 3. számából a *Műhely* rovatban megjelent cikkeket ajánljuk figyelmükbe.

Tókos Katalin: *Pályaorientáció a Tanítsunk Magyarorszáért Programban az ELTE partnerintézményeiben*

Az ELTE 2020 óta vesz részt a Tanítsunk Magyarorszáért Programban. Hazai szinten ez az egyik olyan országos mentorprogram, amely a legtöbb általános iskolai diákot támogatja. Az egyetemi hallgatók hátrányos helyzetű régiókban országszerte 104 általános iskola diákjainak nyújtanak segítséget a tanulásban, tágabb környezetük megismerésében és a pályaválasztásban. A tanulmány olyan mentori jó gyakorlatokat mutat be, amelyek célja a program kiemelt eleme, a pályaorientáció. Ennek céljaira és a gyakorlati megvalósításra fókuszál. Két nagyobb tematikus egységben járja körül a témát. Egyrészt arról ír, hogy a program hogyan értelmezi a pályaorientációt mint pedagógiai fejlesztő folyamatot. Másrészt arról olvashatunk, hogy ez hogyan adja a kísérő kurzusok és a mentorálás kontextusát. Végül az iskolákban a gyakorlatban megvalósuló, kipróbált és a mentorok reflexióival kísért pályaorientációs tevékenységekre hoz példákat.

Ha érdekli a téma, olvassa el az *Anyanyelv-pedagógia* folyóirat 2024. évi 3. számában megjelent tanulmányt!

<https://doi.org/10.21030/anyp.2024.3.4>

Gerák Zsófia: *A hallott szöveg értését fejlesztő mozgásos gyakorlatok az anyanyelvi órán*

A tanulmány témája olyan középiskolások számára készített mozgásos gyakorlatok bemutatása, amelyek a hallott szövegek értését fejlesztik. Az elméleti bevezető felvázolja az auditív ingerként feldolgozott szövegek értésének a folyamatát és a mozgásos feladatok csoportosítását. A gyakorlatok a beszédmegértés hierarchikus felépítésű modelljének a szintjeibe sorolhatók: beszédészlelést, beszédmegértést és értelmezést fejlesztenek. A szinteken belül különböző típusú mozgásos gyakorlatok olvashatók: családkereső, mozdulatkódos és élőképtípusú mozgásos feladatok. Ezek könnyen beilleszthetők az anyanyelvi órákba, anyanyelvi témaköröket dolgoznak fel. A bemutatott gyakorlatok a tanóra bármelyik szakaszában alkalmazhatók, így a ráhangoló, a jelentésteremtő és a reflexiós szakaszban is. A gyűjteményben szereplő feladatok könnyen módosíthatók, ezáltal különböző anyanyelvi témakörök feldolgozásakor is használhatók.

Ha felkeltette az érdeklődését az összefoglaló, a figyelmébe ajánljuk az *Anyanyelv-pedagógia* folyóirat 2024. évi 3. számában megjelent tanulmányt.

<https://doi.org/10.21030/anyp.2024.3.5>